

การวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข ของนักศึกษาแพทย์แผนไทย

Factor Analysis of Happiness Learning in Thai Traditional Medicine Students

สุจิตา โอบาษี* กิตติศักดิ์ รุจิگانจันรัตน์** วัณญา วรสายัณห์***

โพลินี อัง**** พูลพงศ์ สุขสว่าง****

Suthita Obhasi* Kittisak Rujiganjanara** Wathanya Worasayan***

Poliny Ung**** Poonpong Suksawang****

Received : 24/7/62

Revised : 8/6/63

Accepted : 9/6/63

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาแพทย์แผนไทย เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาแพทย์แผนไทย ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 229 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามการเรียนรู้ที่มีความสุข 6 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบค่าความตรงตามเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องได้ค่า 0.96 เมื่อนำไปทดสอบค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค ได้เท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ผลการวิจัย การตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข ได้ค่าไคสแควร์ (2) เท่ากับ 1291.957 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 918 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.941 สรุปผลได้ว่าโมเดลองค์ประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุขมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข แบ่งเป็น 6 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านความรักและศรัทธา 2) ด้านเห็นคุณค่า การเรียนรู้ 3) ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ 4) ด้านมุ่งมาดและมั่นคง 5) ด้านดำรงรักษามิตรจิต และ 6) ด้าน

* อาจารย์วิทยาลัยการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี

** อาจารย์สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

*** เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

**** อาจารย์วิทยาลัยการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

* Lecturer of College of Thai Traditional Medicine, Prachinburi

** Lecturer of Thai Traditional Medicine branch, Faculty of Nursing, Phetchaburi Rajabhat University

*** Officer of Nong Hiang Subdistrict Administrative Organization, Phanat Nikhom, Chonburi

**** Lecturer of College of Research Methodology and Cognitive Science, Burapha University

ชีวิตที่สมดุล องค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงที่สุดในการบ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุข คือด้านดำรงรักษาไมตรีจิต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.08 และสามารถบ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ร้อยละ 92 รองลงมาคือ ด้านมุ่งมาดและมั่นคง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.87 บ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ร้อยละ 93 องค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงที่สุดในการบ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุข คือ

สรุป ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการประเมินเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุขในนักศึกษาแพทย์แผนไทยอย่างเหมาะสม ด้านดำรงรักษาไมตรีจิต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.08 และสามารถบ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุข ได้ร้อยละ 92 รองลงมาคือ ด้านมุ่งมาดและมั่นคง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.87 บ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ร้อยละ 93

คำสำคัญ : การเรียนรู้อย่างมีความสุข, วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน, นักศึกษาแพทย์แผนไทย

ABSTRACT

This descriptive research aimed to analyze confirmatory factors of happiness learning among Thai traditional medicine students. Data were collected from 229 of the 1st-4th year Thai traditional medicine students, with a multi-stage sampling. The questionnaire with a five-level rating scale was used as a research tool including six aspects of questions which were related to happiness learning. To assure the research quality, the content validity test was done by using Index of Item-Objective Congruence (IOC), which was equal to 0.96 and the reliability test by using the Cronbach's alpha coefficient, was 0.953. Descriptive statistics and factor analysis were used for data analysis.

The results of this study showed that the factor model of happiness learning was consistent with a six-aspect of the happiness learning theory (i.e. love and faith, the value of learning, access to nature, endeavor and stability, hospitality, and life balancing). The validation of factors relating to happiness learning was consistent and fit well with the empirical data ($\chi^2 = 1291.957$, $df = 918$ and comparative fit index (CFI) = 0.941). In conclusion, the happy learning component model is harmonious with the information. The happy learning theory is divided into 6 components, namely 1) love and faith. 2) In terms of learning value 3) opens door to nature. 4) endeavor and stability 5) hospitality and 6) balanced life. The highest factor loading value of 1.08 was hospitality which indicated happiness learning with the percentage of 92. Endeavor and stability was the second rank (factor loading = 0.87) and this indicated happiness learning with the percentage of 93.

Conclusion: This study was used as an assessment guideline to create activities of happiness learning for Thai traditional medicine students.

Keywords : Happiness Learning Learning with Happiness, Confirmatory Factor Analysis, Thai Traditional Medicine Students

ความเป็นมาและความสำคัญ

การเรียนรู้อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็น การปรับเปลี่ยนผู้เรียนให้รู้จักปรับตัวและแสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยทักษะที่จำเป็นมากขึ้น การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน¹ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพบริบทต่างๆ อย่างเต็มตามศักยภาพเพื่อให้พร้อมกับการก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องมีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น ทักษะทางด้าน การสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความสำคัญทั้งในระหว่างการเรียนรู้ และหลังจากเรียนรู้ ด้วยบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายเป็นอิสระ มีความรักความห่วงใยกัน ยอมรับในความแตกต่าง เชื่อมมั่นในศักยภาพของกันและกัน เปิดโอกาสให้แสดงความสามารถ และพัฒนาตนเองเต็มที่ตามรูปแบบที่ตนเองต้องการ ให้การเสริมแรงและสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จ ซึ่งจะมีผลทำให้บุคคลเกิดความสุข เห็นคุณค่าของตนเอง มีความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหา แก้ปัญหา ต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง บุคคลอื่นและสิ่งต่างๆ รอบตัว² ธนพล บรรดาศักดิ์, กนกอร ชาวเวียง และนฤมล จันทระเกษม³ กล่าวว่า ความสุขในการเรียน เป็นสิ่งสำคัญที่ควรเสริมสร้างให้เกิดกับนักศึกษา เพราะจะทำให้เกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้ กระตือรือร้นในสิ่งที่เรียน ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อีกทั้งความสุขยังช่วยให้นักศึกษามีสุขภาพจิตที่ดีอีกด้วย

ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุขของ กิติยวดี บุญชื้อ ปิตินันท์ สุทธสาร สุนทร ช่วงสุนิช และวิภา ตันทุลพงษ์⁴ กล่าวถึงแนวคิดของการเรียนรู้อย่างมีความสุขว่า เกิดจากองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้เรียนแต่ละคนมีเอกลักษณ์เฉพาะ

ตัวและมีสิทธิ์ ที่จะได้รับการปฏิบัติจากผู้สอนอย่างมนุษย์คนหนึ่ง 2) ผู้สอนให้ความเมตตา จริงใจ อ่อนโยน ต่อผู้เรียนทุกคนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และสม่ำเสมอ 3) ผู้เรียนมีความรักและภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัวได้ทุกที่ทุกเวลา และเห็นคุณค่าของชีวิตและความเป็นมนุษย์ 4) ผู้เรียนแต่ละคนมีโอกาสเลือกเรียนตามความ ถนัดและความสนใจ เพื่อค้นหาความสามารถที่ซ่อนเร้นรอการพัฒนา 5) บทเรียนมีความสนุก แปลกใหม่ เร้าใจให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง 6) สิ่งที่ได้เรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ก่อเกิดประโยชน์ และมีความหมายต่อตัวเขา จากแนวคิดทั้ง 6 องค์ประกอบนี้ ได้ถูกนำไปพัฒนาเป็นทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในทฤษฎีสำหรับการปฏิรูปการศึกษา²

ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านความรักและศรัทธา หมายถึง ความรักและศรัทธาต่อการเรียน ความพยายามในการแก้ปัญหา ความคิดเห็นต่อรูปแบบวิธีการสอน การถ่ายทอดความรู้ของผู้สอน 2) ด้านการเห็นคุณค่าการเรียนรู้ หมายถึง ความคิดเห็นต่อคุณค่าของการเรียนรู้ การนำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ความสุขที่ได้เรียนรู้หรือรับสิ่งใหม่ๆ 3) ด้านการเปิดประตูสู่ธรรมชาติ หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามธรรมชาติได้ด้วยตนเอง ทั้งในและนอกห้องเรียน รวมถึงการมีกิจกรรมที่สัมพันธ์กับชุมชน 4) ด้านความมุ่งมั่นและมั่นใจ หมายถึง การรู้จักตนเอง รู้จุดดี และจุดด้อยของตนเอง ยอมรับสภาวะแห่งตน การเห็นคุณค่าของตัวเอง ไม่ดูถูกตนเอง ไม่โทษคนรอบข้าง ใจกว้าง และพร้อมจะปรับปรุงและแก้ไขตนเอง 5) ด้านดำรงรักษามิตรจิต หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งความคิดและความสามารถ ทำงานร่วมกันโดยไม่ถือคติ

ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์ และสามัคคีปรองดอง 6) ด้านชีวิตที่สมดุล หมายถึง ผู้เรียนมีความรักต่อตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ จากความรู้สึกที่ว่าตนเองปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีปัจจัยที่ที่เหมาะสม ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เพื่อให้รู้ สร้างความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติได้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มິงานวิจัยที่นำทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุขของ กิตติยวดี บุญชื้อและคณะ⁴ มาใช้ศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ที่มีความสุข ร่วมกับแนวคิดอื่น โดยมีการศึกษาในนักศึกษาหลายสาขาวิชา เช่น นักศึกษาแพทย์ นักศึกษาพยาบาล นักศึกษาคู⁵⁻⁸ ซึ่งนำไปสู่การศึกษา ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขที่เหมาะสมกับคุณลักษณะนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา จากการศึกษา ยังไม่พบบางงานวิจัยที่ศึกษาในกลุ่มวิชาชีพแพทย์แผนไทย ซึ่งเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางการแพทย์ ในด้านการตรวจ วินิจฉัย บำบัด รักษา ป้องกันโรค รวมทั้งการส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพด้วยศาสตร์ทางการแพทย์แผนไทย ซึ่งประกอบด้วย 4 สาขา ได้แก่ เวชกรรมไทย เภสัชกรรมไทย การนวดไทย และการผดุงครรภ์ไทย⁹ โดยมีการเรียนรู้ ปฏิบัติ ถ่ายทอดประสบการณ์ และสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จากสถานการณ์ข้างต้นและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้

อย่างมีความสุขของนักศึกษาแพทย์แผนไทย โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุขของ กิตติยวดี บุญชื้อและคณะ⁴ เป็นแนวทางในการศึกษา เพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุข และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมของวิชาชีพแพทย์แผนไทยในสถาบันต่างๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

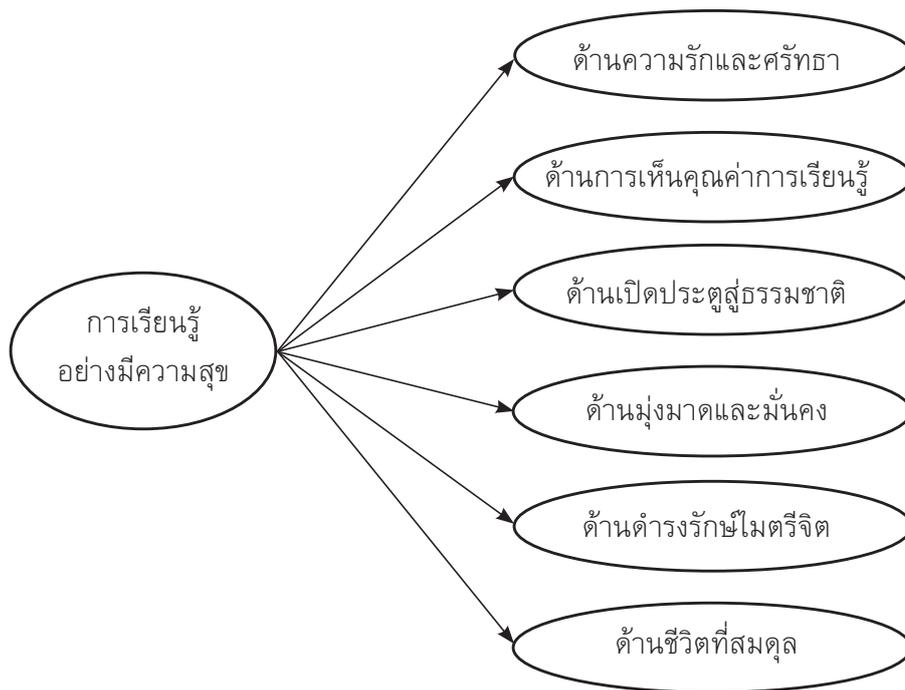
การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาแพทย์แผนไทย

สมมุติฐานของก

โมเดลองค์ประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาแพทย์แผนไทยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ใช้แนวคิดการเรียนรู้ที่มีความสุขของ กิตติยวดี บุญชื้อ และคณะ⁴ เป็นแนวทางในการศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านความรักและศรัทธา ด้านการเห็นคุณค่าการเรียนรู้ ด้านการเปิดประตูสู่ธรรมชาติ ด้านความมุ่งมั่นและมั่นคง ด้านดำรงรักษั้ไม่ตรีจิต และด้านชีวิตที่สมดุล กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการเรียนรู้มีความสุข

วิธีดำเนินการ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Study) เก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างเพียงครั้งเดียว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาแพทย์แผนไทยและแพทย์แผนไทยประยุกต์จากสถาบันต่างๆ ทั่วประเทศ จำนวน 24 สถาบัน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เริ่มจากการสุ่มตัวอย่างวิทยาลัยจากภาคต่างๆ คือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันตก และภาคตะวันออก ภาคละ 1 สถาบัน รวม 5 สถาบัน จำนวนนักศึกษารวม 600 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis; CFA) กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างที่ควรมีอย่างน้อย

5 เท่าของตัวแปร¹⁰ การศึกษาครั้งนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 47 ข้อ กลุ่มตัวอย่างจึงควรมีอย่างน้อย 235 คน เพื่อป้องกันการสูญหายของกลุ่มตัวอย่างจึงเพิ่มจำนวนตัวอย่างอีกร้อยละ 5 จำนวน 12 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 247 คน ทำการสุ่มนักศึกษาแต่ละสถาบันตามสัดส่วนของจำนวนในแต่ละสถาบัน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก 1) กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-4 ในหลักสูตรแพทย์แผนไทย/แพทย์แผนไทยประยุกต์ 2) ยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามเวลาที่กำหนด เกณฑ์การคัดออก คือ 1) ไม่ได้ศึกษาในหลักสูตรแพทย์แผนไทย/แพทย์แผนไทยประยุกต์ 2) ไม่เต็มใจที่จะตอบแบบสอบถาม ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จริยธรรมการวิจัย

การวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากวิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา เลขที่ 083/2561 ลง

วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 การวิจัยครั้งนี้ไม่มีกิจกรรมใดๆ ที่จะก่อให้เกิดอันตรายแก่นักศึกษา นักศึกษาสามารถเลือกไม่ให้ข้อมูลได้ตามความยินยอมของตนเอง โดยข้อมูลของนักศึกษาจะถูกเก็บเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลจะไม่สามารถเชื่อมโยงไปยังนักศึกษารายบุคคลได้ ผู้วิจัยจะไม่นำข้อมูลส่วนบุคคล หรือความลับมาเปิดเผย เป็นรายบุคคล การวิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะภาพรวมเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของโมเดลอิงตามทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามมี 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ หลักสูตรที่กำลังศึกษา ระดับชั้นการเรียน และระดับความสุขที่เกิดจากการเรียนในวิชาชีพการแพทย์แผนไทย การวัดระดับความสุข แบบวัดเป็นมาตรวัดแบบ VAS (Visual Analog Scale) Scale จาก 0-10 แปลผลดังนี้ 0 = ไม่มีความสุขเลย 5 = มีความสุขปานกลาง, 10 = มีความสุขมาก

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเรียนรู้ อย่างมีความสุขมี 6 ด้าน คือ ด้านความรักและศรัทธา ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้ ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ ด้านมุ่งมาดและมั่นคง ด้านดำรงรักษั้ไม่ตรีจิต ด้านชีวิตที่สมดุล มีข้อคำถามจำนวน 47 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การหาคุณภาพ พเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คำนวณค่าดัชนีความตรงตาม

เนื้อหาของแบบสอบถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้เท่ากับ 0.96 และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาแพทย์แผนไทยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.953

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังได้รับการอนุมัติจากความเห็นชอบจากคณะกรรมการการพิจารณาวิจัยในมนุษย์ ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการวิทยาลัย/คณะที่ ทั้ง 5 สถาบัน ประสานงานกับผู้บริหารของงานวิจัยในแต่ละวิทยาลัย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2562 เมื่อได้แบบสอบถามกลับแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง พบว่ามีแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ 229 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 91.6

การวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วย Confirmatory Factor Analysis (CFA) ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย ค่าไคสแควร์ ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืน และค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสถิติ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 90.4 เพศชายร้อยละ 9.6 เป็นนักศึกษาหลักสูตรแพทย์แผนไทย ร้อยละ 60.3 หลักสูตรแพทย์

แผนไทยประยุกต์ ร้อยละ 39.7 ส่วนมากกำลังศึกษา และ 1 ร้อยละ 26.2, 23.1, และ 8.3 ตามลำดับ อยู่ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 42.4 รองลงมาคือชั้นปีที่ 3, 2 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละ ของคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะ	จำนวน N = 229	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	22	9.6
หญิง	207	90.4
หลักสูตรที่ศึกษา		
แพทย์แผนไทย	138	60.3
แพทย์แผนไทยประยุกต์	91	39.7
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	19	8.3
ชั้นปีที่ 2	53	23.1
ชั้นปีที่ 3	60	26.2
ชั้นปีที่ 4	97	42.4

ระดับการเรียนรู้ที่มีความสุขของกลุ่ม ปานกลาง (1-5) ร้อยละ 38.42 น้อยที่สุดไม่มีความสุข ตัวอย่างส่วนมากอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก สุขมีเลย (0) ร้อยละ 1.7 ดังตารางที่ 2 (6-10) ร้อยละ 56.33 รองลงมาอยู่ในระดับน้อย ถึง

ตารางที่ 2 ร้อยละของระดับการเรียนรู้ที่มีความสุขของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับความสุขในการเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีความสุขเลย (0)	4	1.75
มีความสุขน้อย ถึง ปานกลาง (1-5)	88	38.43
มีความสุขปานกลาง ถึง มาก (6-10)	129	56.33
มีความสุขมากที่สุด (10)	8	3.49

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงยืนยันอันดับสองตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบ พบว่า

ด้านความรักและศรัทธา มีจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ (A1-A5) มีค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 1.04 ถึง 1.39 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวบ่งชี้ที่สามารถบ่งชี้ถึงการเรียนรู้ที่มีความสุขด้านความรักและความศรัทธาได้มากที่สุด คือ “ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกเพลินเพลินกับบทเรียนที่อาจารย์สอนทุกครั้ง” บ่งชี้ได้ร้อยละ 77

ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้ มีจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ (B6-B10) มีค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 0.89 ถึง 1.10 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวบ่งชี้ที่สามารถบ่งชี้ถึงการเรียนรู้ที่มีความสุขด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้ได้มากที่สุด คือ “ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้จากบทเรียนที่ยาก มักเป็นสมบัติอันล้ำค่า” บ่งชี้ได้ร้อยละ 80

ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ มีจำนวน 7 ตัวบ่งชี้ (C11-C17) พบว่า ค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 1.00 ถึง 1.63 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อที่สามารถบ่งชี้ถึงการเรียนรู้ที่มีความสุขด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ คือ “กิจกรรมการเรียนมีความหลากหลายซึ่งทำให้ข้าพเจ้าสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่ได้เรียนได้ด้วยตนเอง” บ่งชี้ได้ร้อยละ 79

ด้านมุ่งมั่นและมั่นคง มีจำนวน 8 มีตัวบ่งชี้ (D18-D25) พบว่า ค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 0.98 ถึง 1.22 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อที่สามารถบ่งชี้ถึงการเรียนรู้ที่มีความสุขด้านมุ่งมั่นและมั่นคง มี 2 ข้อ คือ “ข้าพเจ้าเห็นคุณค่าของตนเอง” และมีความรู้สึกที่ติดต่อกับตนเองอยู่เสมอ” และ “ข้าพเจ้าพร้อมที่จะเปิดรับความรู้ใหม่ๆ เสมอ” บ่งชี้ได้ร้อยละ 74

ด้านดำรงรักษาไมตรีจิต มีจำนวน 14 ตัวบ่งชี้ (E26-E39) มีค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.21 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อที่สามารถบ่งชี้ถึงการเรียนรู้ที่มีความสุขด้านดำรงรักษาไมตรีจิต คือ “ข้าพเจ้าสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น” บ่งชี้ได้ร้อยละ 73

ด้านชีวิตที่สมดุล มีจำนวน 7 ตัวบ่งชี้ (F40-F47) ค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 0.71 ถึง 1.03 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อที่สามารถบ่งชี้ถึงการเรียนรู้ที่มีความสุขด้านชีวิตที่สมดุล คือ “ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานของวิชาชีพด้านการแพทย์แผนไทย” บ่งชี้ได้ร้อยละ 79 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของตัวบ่งชี้การเรียนรู้ที่มีความสุข

	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข	b(SE)	t	R2
A1	เมื่อเผชิญกับบทเรียนที่ยาก ข้าพเจ้าจะพยายามโดยไม่ท้อถอย	1	-	0.70
A2	ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกเพลิดเพลินกับบทเรียนที่อาจารย์สอนทุกครั้ง	1.39 (.15)	9.05***	0.77
A3	ข้าพเจ้ารู้สึกกระตือรือร้นทุกครั้งเสมอ เมื่อได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	1.04 (.12)	8.29***	0.65
A4	. อาจารย์มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ซึ่งสร้างความสนใจให้ข้าพเจ้า	1.19 (.16)	7.46***	0.63
A5	อาจารย์สามารถถ่ายทอดบทเรียนที่ยากให้เป็นเรื่องง่ายจนข้าพเจ้ามีความเข้าใจมากขึ้น	1.10 (.13)	7.94***	0.62
B6.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่า การเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญในชีวิตอย่างมาก	1	-	0.68
B7.	ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์อันสูงสุด	0.89 (.08)	10.19***	0.74
B8	ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้จากบทเรียนที่ยาก มักเป็นสมบัติอันล้ำค่า	1.06 (.09)	10.97***	0.80
B9	สิ่งสำคัญที่ได้จากการเรียนรู้ ไม่ใช่ผลการเรียนแต่เป็นความรู้ใหม่ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้	0.95 (.09)	10.24***	0.75
B10	ข้าพเจ้ามีความสุขทุกครั้ง เมื่อได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เสมอ	1.10 (.11)	9.82***	0.69
C11	บทเรียนที่ได้เรียนมีความน่าสนใจ	1	-	0.54
C12	สื่อการเรียนตรงกับวัตถุประสงค์ เน้นเนื้อหาที่สำคัญและเร็วความคิด	1.40 (.16)	8.70***	0.68
C13	บรรยากาศการเรียนรู้มีความเป็นกันเอง	1.32 (.19)	6.90***	0.60
C14	กิจกรรมการเรียนมีความหลากหลาย ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่ได้เรียนได้ด้วยตนเอง	1.62 (.19)	8.20***	0.79
C15	ข้าพเจ้าได้สัมผัสประสบการณ์จริงนอกสถานที่ ซึ่งทำให้เกิดการสังเกต การเปรียบเทียบ และได้ข้อคิดที่แตกต่างจากการเรียนในห้องเรียน	1.56 (.19)	7.87***	0.74
C16	มีการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เรียน	1.63 (.21)	7.48***	0.67
C17	มีการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ร่วมมือกับชุมชนในการแก้ปัญหาผู้เรียน และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.57 (.20)	7.54***	0.66
D18.	ข้าพเจ้ามองเห็นจุดดี และจุดด้อยในตนเอง	1	-	0.57

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข	b(SE)	t	R2
D19	ข้าพเจ้ากลัวรับสภาพเป็นจริงของตนเอง กลัวรับฟังคำวิจารณ์เกี่ยวกับตน มุ่งมั่นพัฒนาและปรับปรุงตนเอง	1.11 (.10)	11.07***	0.66
D20	ข้าพเจ้ารู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ	0.98 (.10)	9.42***	0.62
D21	ข้าพเจ้าเห็นคุณค่าของตนเอง และมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองอยู่เสมอ	1.22 (.14)	8.57***	0.74
D22	ข้าพเจ้ามีเป้าหมายในอนาคตที่ชัดเจน และได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากคนรอบข้าง	1.18 (.16)	7.34***	0.59
D23	ข้าพเจ้าพร้อมที่จะปรับปรุงและแก้ไขตนเองเสมอ เมื่อข้าพเจ้าทำผิด	1.03 (.13)	7.92***	0.66
D24	ข้าพเจ้าพร้อมที่จะเปิดรับความรู้ใหม่ๆ เสมอ	1.18 (.13)	8.61***	0.74
D25	ข้าพเจ้ารู้จักแยกแยะความเป็นเหตุเป็นผล ไตร่ตรองหาคำตอบ และรู้จักเชื่อมโยงประสบการณ์เพื่อตัดสินใจอย่างเหมาะสม	1.06 (.13)	7.94***	0.66
E26	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น	1.15 (.12)	9.45***	0.71
E27	ข้าพเจ้ายอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	1.02 (.11)	8.73***	0.66
E28	ข้าพเจ้ายอมรับความคิด ของผู้อื่น	1.14 (.12)	9.40***	0.71
E29	ข้าพเจ้ายอมรับ ความสามารถของผู้อื่น	1.02 (.11)	8.96***	0.67
E30	ข้าพเจ้าเห็นใจผู้อื่น เมื่อผู้อื่นประสบปัญหาต่างๆ	1.04 (.11)	8.79***	0.65
E31	ข้าพเจ้ามีความอ่อนโยน	0.80 (.08)	9.04***	0.52
E32	ข้าพเจ้ารู้จักประมาณตน	1	-	0.64
E33	ข้าพเจ้าไม่คิดมุ่งมั่นเอาชนะผู้อื่น	0.83 (.13)	6.40***	0.46
E34	ข้าพเจ้าสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น	1.21 (.12)	9.68***	0.73
E35	ข้าพเจ้ามีความอดทน อดกลั้น ในการทำงานต่างๆ	1.15 (.12)	9.40***	0.70
E36	ข้าพเจ้ามักให้อภัย ผู้อื่น เมื่อผู้อื่นทำผิด	0.89 (.11)	7.72***	0.56
E37	ข้าพเจ้ามักใช้คำพูดจาที่ไพเราะ สร้างสรรค์	0.94 (.12)	7.45***	0.53
E38	ข้าพเจ้ามักให้กำลังใจผู้อื่น เมื่อผู้อื่นเดือดร้อน	0.91 (.11)	8.08***	0.58
E39	ข้าพเจ้าอยากให้สังคมเกิดความสามัคคีปรองดอง	1.06 (.11)	8.92***	0.66
F40	ข้าพเจ้ามีความรักต่อวิชาชีพของตนเอง	1	-	0.69
F41	ข้าพเจ้าสามารถกระทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จได้	0.93 (.09)	10.32***	0.73
F42	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่ตนเองปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ	0.73 (.11)	6.22***	0.44
F43	ข้าพเจ้ามีที่อยู่อาศัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของข้าพเจ้า	0.71(.11)	6.03***	0.42
F44	ข้าพเจ้ามักรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ต่อการพัฒนาทางด้านร่างกายและสมอง	0.79 (.11)	7.01***	0.48

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข	b(SE)	t	R2
F45	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองมากกว่าผลการเรียนที่ได้รับ	0.84 (.09)	9.42***	0.66
F46	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญในวิชาชีพด้านการแพทย์แผนไทย	0.90 (.08)	10.33***	0.73
F47	ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานของวิชาชีพด้านการแพทย์แผนไทย	1.03 (.09)	10.89***	0.79

หมายเหตุ: b น้ำหนักองค์ประกอบหรือตัวบ่งชี้ SE คะแนนความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน R2 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย*** p < .01

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนในภาพรวมตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ได้ค่าไคสแควร์ (2) เท่ากับ 1291.957 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 918 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.941 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA)

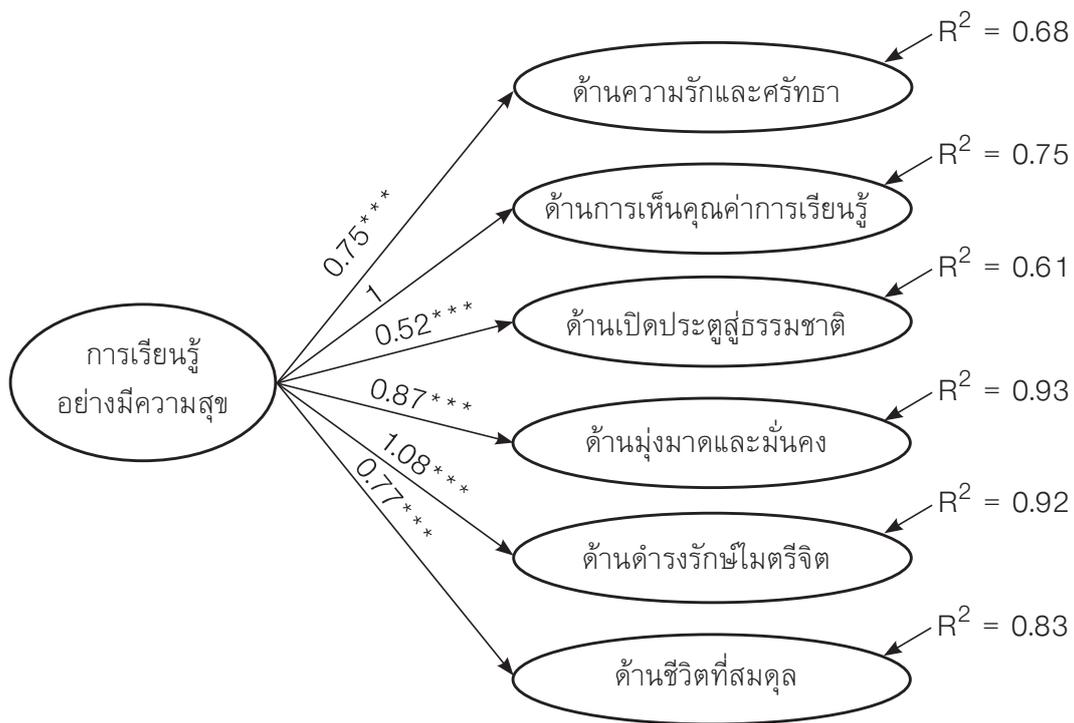
เท่ากับ 0.042 และค่าพารามิเตอร์ทุกเส้นมีความแตกต่างจากศูนย์ที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.01 โดยดัชนีความสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่า โมเดลองค์ประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุขสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์¹⁰ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองการเรียนรู้ที่มีความสุข

องค์ประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข	Mean (S.D.)	b(SE)	t	R2
A. ด้านความรักและศรัทธา	3.87 (0.55)	0.75 (.11)	6.73***	0.68
B. ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้	4.18 (0.56)	1	-	0.75
C. ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ	3.92 (0.53)	0.52 (.09)	5.74***	0.61
D. ด้านมุ่งมั่นและมั่นคง	4.20 (0.38)	0.87 (.12)	6.96***	0.93
E. ด้านดำรงรักษาไม่ตรีจิต	4.22 (0.53)	1.08 (.13)	7.84***	0.92
F. ด้านชีวิตที่สมดุล	4.66 (0.55)	0.77 (.10)	7.29***	0.83

Chi-square = 1291.957, df = 918, p < 0.01

GFI = 0.817, AGFI = 0.775, CFI = 0.941, RMSEA = 0.042, RMR = 0.035

Chi-square = 1291.957, df = 918, CFI = 0.941, RMSEA = 0.042

รูปภาพที่ 2 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง การเรียนรู้อย่างมีความสุข

สรุปและการอภิปราย

สรุป การเรียนรู้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความรักและศรัทธา ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้ ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ ด้านมุ่งมั่นและมั่นคง ด้านดำรงรักษาไม้ตรีจิต และด้านชีวิตที่สมดุล เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงที่สุดในการบ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุข คือ ด้านดำรงรักษาไม้ตรีจิต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.08 สามารถบ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ร้อยละ 92

รองลงมา คือ ด้านมุ่งมั่นและมั่นคง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.87 บ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ร้อยละ 93, ด้านชีวิตที่สมดุล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.77 บ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ร้อยละ 83, ด้านความรักและศรัทธา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.75 บ่งชี้

ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ร้อยละ 68, ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.52 บ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ร้อยละ 61 และด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้ อย่างมีความสุขได้ร้อยละ 75

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามแนวทางทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุขในกลุ่มนักศึกษาแพทย์แผนไทย พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่า แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น มีคุณสมบัติในการวัด สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด ตามทฤษฎี และผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล มีค่าดัชนีผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยการเรียนรู้อย่างมีความสุขแบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความรักและศรัทธา ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้ ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ ด้านมุ่งมั่นและมั่นคง ด้านดำรงรักษาไม้ตรีจิต และด้าน

ชีวิตที่สมดุล วัดจาก 47 ตัวบ่งชี้ เครื่องมือการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายในอยู่ในระดับ 0.96 โดยมีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.953 แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือมีคุณภาพเชิงความตรงและความเที่ยง สามารถนำไปใช้ได้ ประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างได้¹⁰

ในการศึกษานี้ มีตัวบ่งชี้ที่สามารถบ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างมีความสุขมากที่สุด 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกเพลิดเพลินกับบทเรียนที่อาจารย์สอนทุกครั้ง (ด้านความรักและศรัทธา) ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้จากบทเรียนที่ยาก มักเป็นสมบัติอันล้ำค่า (ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้อะไร) กิจกรรมการเรียนมีความหลากหลาย ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่ได้เรียนได้ด้วยตนเอง (ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ) สอดคล้องกับการศึกษาของ อิสรา จิตตะโล และคณะ¹¹ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 6 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ บรรยากาศในห้องเรียน ความเหมาะสมของบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียน และคุณลักษณะของครู

จากผลการศึกษาสามารถยืนยันองค์ประกอบ การเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ โดยองค์ประกอบที่มีน้ำหนักการบ่งชี้การเรียนรู้อย่างมีความสุขในนักศึกษาแพทย์แผนไทยได้มากที่สุด คือ ดำรงรักษาไมตรีจิต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 1.08 บ่งชี้การเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ถึงร้อยละ 92 รองลงมาคือ ด้านมุ่งมั่นและมั่นคง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.87 บ่งชี้การเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ร้อยละ 93 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การที่นักศึกษาวิถีชีวิตที่เป็นอิสระมากขึ้น การมีตัวตน การมีกลุ่มเพื่อนทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคง มั่นใจมากขึ้น สามารถยอมรับความแตกต่างของกันและกันได้ ควบคู่ไปกับการรู้จักและเข้าใจตนเอง เพื่อต้องการให้กลุ่มเพื่อนยอมรับและ

เห็นคุณค่าสิ่งเหล่านี้สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้อย่างมีความสุขขึ้นได้² อย่างไรก็ตามผลการศึกษา มีความแตกต่างกับการผลศึกษาของ อลิษา แคล้วเครือ และธีระวัฒน์ จันทิก⁵ ที่ศึกษาในนักศึกษาแพทย์ชั้นคลินิก ที่เมืองคัประกอบด้านความรักความศรัทธาเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือด้านมุ่งมั่นและมั่นคง

ด้านดำรงรักษาไมตรีจิตที่บ่งชี้ได้มากที่สุด คือ ข้าพเจ้าสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น และขอคำถามที่บ่งชี้ด้านมุ่งมั่นและมั่นคงได้มากที่สุด คือ ข้าพเจ้าเห็นคุณค่าของตนเองและมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองอยู่เสมอ และ ข้าพเจ้าพร้อมที่จะเปิดรับความรู้ใหม่ๆ เสมอ เป็นไปตามการศึกษาของ บัทยา ทองสม¹² กล่าวว่า ลักษณะของนักศึกษา ที่ประกอบด้วย สุขภาพอนามัย, การเห็นคุณค่าของการเรียนรู้อะไร, ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น, การเห็นคุณค่าในตนเอง และทัศนคติต่อวิชาชีพ มีอิทธิพลที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต

องค์ประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านชีวิตที่สมดุล เท่ากับ 4.66

ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบด้านสุขภาพของผู้เรียน โดยรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และมีปัจจัยสนับสนุนการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม¹² แตกต่างจากการศึกษาของ สุชีรา วิบูลย์สุข และ นิตยาภรณ์ บุญสวัสดิ์¹³ ได้ศึกษาเพื่อระดับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริศลินิก มีด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นถึง การเรียนรู้อะไรความสถานการณ์จริงภายนอกห้องเรียนสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ดี รองลงมาคือด้านความมุ่งมั่นและมั่นคง และด้านความรักความศรัทธา สอดคล้องกับการศึกษา พรพรรณ ศรีโสภา, ภรภัทร เสงอุดมทรัพย์ และ กิ่งดาว การะเกต¹⁴ ถึงความฉลาดทางอารมณ์ ความสามารถในการปรับตัวในมหาวิทยาลัย และลักษณะปัจจัยภายนอก (ลักษณะอาจารย์, ลักษณะคณะ

พยาบาลศาสตร์ ลักษณะเพื่อนร่วมมหาวิทยาลัย) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตพยาบาล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้จากการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่สามารถบ่งชี้การเรียนรู้ที่มีความสุขในนักศึกษาแพทย์แผนไทยได้มากที่สุด คือ ด้านดำรงรักษาโมตรจิต จึงควรส่งเสริมให้ นักศึกษามีความรู้ลึกที่ติดต่อผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำงานร่วมกันโดยไม่มีอคติ อุดหนุนดกกลั่น ให้อภัยและให้โอกาส มีความสุภาพอ่อนโยน ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะในการการวิจัยต่อไป คือ การศึกษาข้อมูลเชิงลึกในรายบุคคล โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่ไม่มีความสุขเลย และ มีความสุขมากที่สุด ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสุขของนักศึกษา

REFERENCES

1. Nuangchalerm, P. 21st Century Learning in Science. Journal of Rangsit University: Teaching & Learning. 2015; 9(1): 136-154 (in Thai)
2. The National Primary Education, Ministry of Education. Sparking thoughts about Learning. Bangkok: Idea Square Printing; 1998. (in Thai)
3. Bundasak, T., Chaowiang, K., and Jangasem, N. Happily Learning among Nursing Students. Journal of MCU Peace Studies. 2017; 5(1): 357-369. (in Thai)
4. Boonsue, K., Suttasan, P., Chuangsuwanich, S. and Tantulapong, V. Happy Learning. Bangkok: Idea Square Printing; 1997. (in Thai)
5. Klawkreua, A., Chantuk, T. The Analysis of Factors Affecting Learning with Happiness of Medical Students in clinical. Veridian E-Journal, Silpakorn University [online], 2016 [cited 2018/04/26]; 9(3): 341-357. Available from: <https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/71821> (in Thai)
6. Kulpakdee, R., Seanprasarn, P. Relationship between Selected Factors and Learning Happiness of Nursing Students at the Royal Thai Army Nursing College. Journal of The Police Nurses. 2017; 9(2): 115-127. (in Thai)
7. Khamngoen, R., Chantra, R. Factors Affecting Happy Learning of Nursing Students in the Project of Increasing Professional Nurses to Solve Problems of Southern Border Provinces. Thai Journal of Nursing, 2010; 60(32): 21-28. (in Thai)
8. Nunark, T. Effects of The Matching Between Learning Style and Teaching Style on Learning with Happiness of Students. 2010. Bangkok: Suan Sunandha Rajabhat University. (in Thai)
9. Thai Traditional Medical Council. Certificate of institution [internet]. [Cited 2561/04/26]. Available from: http://www.thaimed.or.th/?page_id=7733 (in Thai)
10. Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., Anderson, R.E. and Tatham, R.L. Multivariate Data Analysis. 7th Edition. Prentice Hall, Upper Saddle River: Pearson Prentice Hall. 2014.
11. Jittalo, I., Arawan, W., Thanork, S. Factors Influencing Pleasant Learning of Prathom Suksa 6 Students under Burirum Primary Educational Service Area Office. Journal of Educational Measurement. Mahasarakham University. 2016; 22(1): 386-396. (in Thai)

12. Thongsom, P. The Development of Findicators Of Happiness in Learning of Students in Nursing Science Undergraduate Programs Under The Ministry of Public Health. Journal of Nursing and Education. 2011; 4(1), 88-111. (in Thai)
13. Wiboolsuk, S., Bunsawat, N. Factors Affecting Learning with Happiness of Medical Students in Preclinical Year. Siriraj Medical Bulletin. 2015; 8(2): 70-76. (in Thai)
14. Srisopa, P., Hengudomsub, P., Karaket, K. Happy Learning and Its Associated Factors Among Nursing Students. The journal of Psychiatric Nursing and Mental Health. 2013; 27(2): 16-29 (in Thai)

